

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen har Ordet for en kort Bemærkning.

Niels Frederiksen: Det maa bero paa en Misforstaaelse, naar den højtærede Landbrugsminister udtalte, at vi fra vor Side kun vilde gaa med til denne Lovgivning, naar Jorden erhvervedes ved Ekspropriation. Det kan ikke være det rigtige Resultat af den Forhandling, der hidtil er ført om det foreliggende Lovforslag. Hvis den højtærede Landbrugsminister læser mine Taler og korte Bemærkninger igennem, vil han se, at jeg ikke en eneste Gang har nævnt Ordet Ekspropriation, netop ud fra den Betragtning, at Diskussionen om denne Form for Erhvervelse af Jord til Statsarealer naturligt hørte hjemme ved Behandlingen af det Lovforslag, der staaar opført paa Dagsordenen efter dette. Af den Grund har jeg ikke udtalt mig derom her. Angaaende den Usikkerhed, som man mener, Brugeren af et Brug i Henhold til Loven af 4. Oktober 1919 er underkastet, maa jeg sige, at jeg tror, det vilde være rigtigt at faa dette Forhold klaret ved denne Debat og, hvis Utrygheden er saa stor, da at søge at afværge den ved et Ændringsforslag til det næste Forslag paa Dagsordenen. Brugsforholdet er Selveje, og de Bestemmelser, man har truffet for at værges Samfundet mod Udnyttelse fra den enkeltes Side af de store direkte Tilskud, man giver til Byggelaan, er efter min Anskuelse af midlertidig Karakter. I det Øjeblik vi, hvad vi haaber, atter kommer til normale Bebyggelsesforhold og dermed til fuld Forrentning af det Byggelaan, vedkommende har faaet fra Statens Side, vil den Utryghed være forsvundet, og naar Laanet, som er givet til Bebyggelse, er indbetalt til Staten, staaar han med fri Dispositionsret over sin Ejendom som enhver anden. Det var Forudsætningen for den Lov, der blev givet den Gang, ved Behandlingen i Udvalget, og hvis man nu har en anden Anskuelse i dette høje Ting og i den høje Regering, forekommer det mig, at det var rigtigt at faa denne Utryghed fjernet.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen sammenstillede mine Udtalelser med en tid-

ligere Landbrugsministers Udtalelser for 23 Aar siden og mente deri at finde en Uoverensstemmelse; jeg tror dog ikke, det ærede Medlem har Ret; der er neppe nogen Uoverensstemmelse mellem det ærede Medlem af Landstinget Hr. Ole Hansen og mig i denne Forbindelse. Men naar det ærede Medlem yderligere deri saa et Bevis paa en Udvikling i konservativ Retning, skal jeg tillade mig at fremsætte som min Anskuelse, at er der nogen, der er konservativ i denne Forbindelse, er det de Partier, som arbejder for, at vi skal have Fæste indført igen — ja, Fæste holder man jo ikke af, at der siges. Men det ærede Medlem Hr. Bording udtalte gentagne Gange, at det skulde være Statsfæste. Er der noget, der kan kaldes konservativt, forekommer det mig, at det maa være dette, at vi nu efter at have fuldført det Arbejde, der er paabegyndt ved den store Landbokommissions Reformvirksomhed, og meget nær ved at faa de sidste Rester af privat Fæste udryddet skal til at indføre Fæste igen. Jeg indrømmer, der er Forskel paa, om det er privat Fæste eller Statsfæste. (Afbrydelse). Men de Herrer overser een Ting. De tror, det hele er afgjort med, om det er privat Fæste eller Statsfæste. Nej, Sandheden er, at Fæste af Jord er uforenligt med den Dyrkningsform, det danske Landbrug nu er inde paa, og det Landbrug, vi nu har, kan ikke trives med den Besiddelsesform, som de Herrer saa ivrigt arbejder for. Derfor betegner jeg det socialdemokratiske Standpunkt i denne Sag som et meget konservativt Standpunkt, det er et Standpunkt, der ligger 150 Aar tilbage i Tiden, og det tør jeg nok kalde konservativt.

Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen korte Bemærkning glædede mig. Jeg har altsaa taget fejl af det radikale Partis Stilling, idet jeg har haft den Opfattelse, at de vilde gøre deres Tilslutning til Lovforslaget betinget af, at en Ekspropriationsbestemmelse blev indsat. Det er altsaa ikke Tilfældet, og jeg kan kun være glad for, at der derved opnaas Mulighed for at opnaa Enighed med det radikale Parti om dette Forslag. Det ærede Medlem udtalte, at han gerne vilde være med til at overveje, hvorvidt den Utryghed, der efter min Mening vil være knyttet til Bestemmelserne i Loven af 4. Oktober 1919, kan fjernes.